Č. j.: MZP/2018/710/1249
V Praze dne 24. dubna 2018

STANOVISKO

Ministerstva životního prostředí

podle § 10g zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů

k návrhu koncepce

„Územní energetická koncepce Karlovarského kraje, Aktualizace 2017 – 2042“ verze listopad 2017

Předkladatel koncepce: Karlovarský kraj
Závodní 353/88
360 06 Karlovy Vary

Zpracovatel koncepce: E-resources, s.r.o.
Na Příkopě 393/11
110 00 Praha 1

Zpracovatelé posouzení: Mgr. Alena Kubešová, Ph.D.
(autorizace dle § 19 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, č. j.: 14168/ENV/16)

Mgr. Jan Karel
(osvědčení odborné způsobilosti pro oblast posuzování vlivů na veřejné zdraví (HIA), č. osv. 2/2015)

Stručný popis koncepce:

Územní energetická koncepce Karlovarského kraje, Aktualizace 2017 – 2042 (dále také „ÚEK KVK“) je dlouhodobou strategií, zpracovávanou na období 25 let. Koncepce zachycuje všechny významné skutečnosti, k nimž v oblasti užití energie na území Karlovarského kraje došlo a na základě rozboru předpovídá další možný vývoj v oblasti

energetiky v příštích letech. ÚEK KVK vychází ze Státní energetické koncepce ČR, kterou v širších územních souvislostech řešeného území kraje zpřesňuje a rozvíjí a je podkladem pro zpracování jak zásad územního rozvoje, tak i územních plánů.

Analytická část koncepce podává ucelenou informaci o vývoji poptávky po energii, způsobu nakládání s energií a o využitelnosti obnovitelných zdrojů energie. Návrhová část koncepce uvádí, jakým způsobem, jakými opatřeními a konkrétními aktivitami může a má kraj budoucí vývoj v této oblasti ovlivňovat a jaké mohou být dopady.

Základními cíli této koncepce jsou:

A. Provozování a rozvoj soustav zásobování tepelnou energií
B. Realizace energetických úspor
C. Využívání obnovitelných a druhotných zdrojů energie včetně energetického využívání odpadů
D. Výroba elektřiny z kombinované výroby elektřiny a tepla
E. Snižování emisí znečišťujících látek a skleníkových plynů
F. Rozvoj energetické infrastruktury
G. Ostrovy elektrizační soustavy
H. Inteligentní sítě
I. Využití alternativních paliv v dopravě

Koncepce ÚEK KVK předkládá dva variantní scénáře, které jsou dále rozpracovány do dvou subvariant:

- Varianta V1 „Varianta mírného rozvoje (konzervativní)“ předpokládá samovolný vývoj, kdy ke změnám dochází společně vlivem vnějšího postupného technologického vývoje a také vlivem již existujících nástrojů (regulačních, ekonomických), které se však v průběhu času mění. Předpokládá se využití ekonomicky nadějného potenciálu úspor energie a obnovitelných zdrojů energie (dále jen „OZE“).
- Varianta V2 „Varianta progresivní (maximalistická)“ předpokládá výraznější vývoj, kdy ke změnám dochází společně nejen vlivem vnějšího postupného technologického vývoje, ale také výraznějším uplatňováním již existujících nástrojů (regulačních, ekonomických) ze strany státu. Předpokládá se ve vyšší míře využití ekonomicky nadějného potenciálu úspor energie než u varianty V1, a obnovitelných a druhotných zdrojů energie blížící se hodnotám teoretických potenciálů.

Subvarianty se odlišují termínem odstavení zdroje Elektrárna Tisová (resp. mírou využití zdroje Elektrárna Vřesová) a pro obě varianty jsou totožné. Subvarianta V1a, resp. V2a, předpokládá postupné odstavení zdroje Elektrárna Tisová. Subvarianta V1b, resp. V2b, předpokládá okamžité odstavení provozu zdroje Elektrárna Tisová a nahrazení dodávky tepla s využitím zdroje Elektrárna Vřesová.

Průběh posuzování:

Oznámení koncepce ÚEK KVK zpracované dle přílohy č. 7 k zákonu č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o posuzování vlivů na životní prostředí“) bylo ve finálním znění, upraveném a doplněném dle požadavků Ministerstva životního prostředí (dále jen „MŽP“) předloženo

příslušnému úřadu, MŽP, dne 20. 7. 2017. Po kontrole náležitostí bylo rozesláno k vyjádření dotčeným orgánům, dotčenému kraji a dotčeným obcím a dále zveřejněno v Informačním systému SEA.

Zjišťovací řízení k předmětné koncepci bylo zahájeno dne 27. 7. 2017 zveřejněním informace o oznámení koncepce a o tom, kdy a kde je možno do něj nahlížet, na úřední desce Karlovarského kraje. Informace byla rovněž zveřejněna v Informačním systému SEA (http://portal.cenia.cz/eiasea/view/sea100_koncepce), kód koncepce MZP251K, a zaslána dotčeným orgánům a dotčeným obcím pro zveřejnění na úředních deskách. Zjišťovací řízení bylo ukončeno dne 1. 9. 2017 vydáním závěru zjišťovacího řízení (č. j.: MZP/2017/710/526).

Návrh koncepce včetně vyhodnocení vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví (dále též jen „vyhodnocení SEA“) byl ve finálním znění, upraveném a doplněném dle požadavků MŽP předložen dne 15. 2. 2017 a po kontrole náležitostí byl rozeslán ke zveřejnění podle § 16 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Veřejné projednání návrhu koncepce včetně vyhodnocení SEA se konalo v souladu se zákonem o posuzování vlivů na životní prostředí v budově Krajského úřadu Karlovarského kraje dne 19. 3. 2018 od 15.00 hod. Zápis z veřejného projednání obdrželo MŽP dne 21. 3. 2018. Vypořádání doručených připomínek, které je jedním z nezbytných podkladů pro vydání stanoviska SEA, obdrželo MŽP od předkladatele koncepce dne 10. 4. 2018.

Stručný popis posuzování:

Vyhodnocení SEA bylo zpracováno v souladu se zákonem o posuzování vlivů na životní prostředí, v rozsahu přílohy č. 9 k tomuto zákonu, která stanoví náležitosti vyhodnocení koncepce z hlediska vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví, a dle požadavků na jeho rozsah a obsah uvedených v závěru zjišťovacího řízení vydaného podle § 10d zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

Proces posouzení vlivů ÚEK KVK probíhal formou ex-post, tj. až po vzniku samotné koncepce. Potenciální vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví byly hodnoceny na základě tzv. referenčních cílů ochrany životního prostředí. Tyto referenční cíle vychází z existujících mezinárodních, národních nebo regionálních strategických dokumentů. Referenční cíle slouží nejen k zjištění vazeb posuzované koncepce z hlediska ochrany jednotlivých složek životního prostředí, ale i k vyhodnocení souladu priorit, cílů a opatření stanovených v koncepci s cíli ochrany životního prostředí. Stanovení těchto zmiňovaných cílů zároveň napomáhá k vyhodnocení projektů obsažených v dané koncepci.

Při hodnocení byla použita stupnice významnosti zahrnující hodnoty (-2, -1, 0, +1, +2, ?), tedy od potenciálně významného negativního vlivu (-2) až po potenciálně významný pozitivní vliv (+2). V případě velmi obecného opatření, kdy nebylo možné stanovit přesnou hodnotu ovlivnění, byl uveden znak ?. Dále byly hodnoceny závažné vlivy koncepce na životní prostředí, a to přímé, sekundární, synergické, kumulativní, krátkodobé, střednědobé, dlouhodobé, trvalé, přechodné, pozitivní a negativní. Ve vyhodnocení SEA bylo provedeno podrobnější zhodnocení vlivů definovaných záměrů – rozbor možných negativních vlivů na životní prostředí a jejich vyhodnocení.

V rámci hodnocení, kde byly identifikovány potenciální negativní vlivy na sledované složky životního prostředí či veřejného zdraví, byla navržena opatření k vyloučení, omezení, případně kompenzaci identifikovaných negativních vlivů (dále také jen „minimalizační opatření“).

Pro zhodnocení možných významných vlivů ÚEK KVK na životní prostředí byly definovány jednotlivé složky životního prostředí, které byly brány jako kritéria pro určení míry potenciálního dopadu. Konkrétně byly hodnoceny možné vlivy na:

- ovzduší a klima,
- vodu,
- půdu,
- horninové prostředí,
- faunu, flóru a ekosystémy,
- krajinu,
- veřejné zdraví a obyvatelstvo,
- historické a kulturní hodnoty.

Jelikož příslušné orgány ochrany přírody vyloučily významný vliv na předmět ochrany a celistvost lokalit soustavy Natura 2000, nepodléhala ÚEK KVK hodnocení vlivů koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti soustavy Natura 2000 a na stav jejich ochrany (tzv. naturové posouzení) podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“).

Podkladem pro vydání tohoto stanoviska byly kromě návrhu ÚEK KVK, jehož inherentní součástí je vyhodnocení SEA, také vyjádření k němu podaná, výsledky veřejného projednání a vypořádání všech obdržených vyjádření.

Závěry posuzování:

Cílem Územní energetické koncepce Karlovarského kraje, Aktualizace 2017 – 2042 je vytvářet podmínky pro hospodárné nakládaní s energií v souladu s potřebami hospodářského a společenského rozvoje včetně ochrany životního prostředí a šetrného nakládaní s přírodními zdroji energie. Cíle stanovené koncepcí jsou zaměřeny na snižování spotřeby primárních paliv, podporu úspor energie, rozvoj využití obnovitelných zdrojů energie, druhotných zdrojů energie a zlepšovaní kvality ovzduší.

Předložená koncepce je v souladu s hlavními referenčními cíli ochrany životního prostředí i v souladu s exitujícími koncepčními dokumenty přijatými na úrovni Evropské unie, České republiky i Karlovarského kraje. Vyhodnocením cílů ÚEK KVK nebyly identifikovány významně negativní vlivy na sledované složky životního prostředí, které by vylučovaly přijetí předložené koncepce. Implementace ÚEK KVK bude mít převážně pozitivní vliv na životní prostředí a veřejné zdraví.

Koncepce ÚEK KVK uvádí investiční záměry v oblasti rozvoje elektrizační soustavy, výstavby malých vodních elektráren a větrných elektráren. Z důvodu identifikace potenciálně možných mírných i významných negativních vlivů na úrovni konkrétních

záměrů na sledované složky životního prostředí byla stanovena opatření k eliminaci či k úplnému vyloučení identifikovaných vlivů.

Porovnáním variant a subvariant možného hospodaření s energiemi na území kraje byla jako varianta s potenciálně nejnižší mírou negativních vlivů vyhodnocena varianta V1b. Závěr hodnocení se opírá především o skutečnost, že využití zdroje Vřesová je lépe hodnoceno z hlediska vlivu na ovzduší, klima a obyvatelstvo. Varianta V2 je založena na masivním využití obnovitelných zdrojů energie (dále také jen „OZE"). Využívaní OZE v rozsahu navrženém ve variantě V2 by bylo spojeno s řadou negativních vlivů na sledované složky životního prostředí (zejména půdu, flóru, faunu a ekosystémy a krajinu). Vzhledem k tomu, že se na území Karlovarského kraje nachází rozsáhlé oblasti, ve kterých je rozvoj OZE nereálný zejména z důvodu zájmů ochrany přírody a krajiny (Chráněná krajinná oblast (dále jen „CHKO") Slavkovský les, přírodní parky, hřebeny Krušných hor) je rozvoj využití OZE v rozsahu navrhovaném scénářem V2 nerealizovatelný. V případě jeho naplňování by docházelo k negativním vlivům na životní prostředí ve vyšší míře, než v případě scénáře navrhovaného ve variantě V1. V souladu se závěry zpracovatele ÚEK KVK je doporučené řešení předložené koncepce ve variantě V1, subvariantě b.

Ministerstvo životního prostředí jako příslušný úřad podle § 21 písm. d) zákona o posuzování vlivů na životní prostředí na základě návrhu koncepce včetně vyhodnocení vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví, vyjádření k němu podaných a veřejného projednání vydává postupem podle § 10g tohoto zákona z hlediska přijatelnosti vlivů na životní prostředí:

SOUHLASNÉ STANOVISKO

k návrhu koncepce

„Územní energetická koncepce Karlovarského kraje, Aktualizace 2017 – 2042"

verze listopad 2017

a stanoví podle § 10g odst. 2 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí následující požadavky, kterými budou zároveň zajištěny minimální možné dopady realizace Územní energetické koncepce Karlovarského kraje, Aktualizace 2017 – 2042 na životní prostředí a veřejné zdraví.

Požadavky z hlediska vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví:

1) Při výběru variantního scénáře koncepce dále sledovat variantu V1.
2) V rámci nových záměrů usilovat o snižování emisí všech znečisťujících látek s důrazem na tuhé znečišťující látky v dané lokalitě. Před realizací aktivit zajistit odpovídající ochranu veřejného zdraví, v odůvodněných případech zpracovat vyhodnocení zdravotních rizik včetně rozptylové studie. Dodržovat limitní hodnoty

hluku, v případě jejich překračování zpracovat hlukovou studii. Preferovat nízkoemisní a bezemisní zdroje odpovídající nejlepším dostupným technikám (BAT).

3) Při realizaci nových záměrů předcházet znečištění ovzduší vhodnou lokalizací mimo hustě osídlené lokality a následně realizovat vhodná opatření pro ochranu před znečištěním ovzduší a působením hluku (např. protihlukové stěny, vegetační pásy, adekvátní výsadba izolační zeleně, technickoorganizační opatření atd.), v odůvodněných případech doložit akustickou studií.
4) Při vymezování nových zdrojů energie a realizaci nových záměrů minimalizovat zábory půdního fondu v I. a II. třídě ochrany a přednostně využívat plochy brownfields či přestavbové plochy. Dále minimalizovat zábor a zásah do pozemků určených k plnění funkcí lesa, především do lesů zvláštního určení a lesů ochranných. Minimalizovat rozsah ploch fotovoltaických elektráren na volné ploše.
5) Při výstavbě nových sítí technické infrastruktury preferovat jejich vedení podél stávajících liniových staveb, aby docházelo k minimálnímu záboru a zásahu do ploch volné krajiny a nebyl narušen dochovaný krajinný ráz v důsledku nové fragmentace krajiny.
6) Při výstavbě nových záměrů včetně rozšiřování záměrů stávajících preferovat území mimo záplavová území, ochranná pásma vodních zdrojů a chráněné oblasti přirozené akumulace vod. V případě stavby v tomto území zpracovat hydrologické a hydrogeologické posouzení s ohledem na průchod povodňových stavů.
7) Vymezení ploch a koridorů zasahujících do ochranných pásem vodních zdrojů a ochranných pásem přírodních léčivých zdrojů a minerálních vod upřesnit s ohledem na minimalizaci vlivů na režim a jakost dotčených vodních zdrojů. Při návrhu ochranných opatření vycházet z výsledků hydrogeologického posouzení. Na podkladě výsledků hydrotechnického posouzení navrhnout opatření k minimalizaci vlivů na odtokové poměry a na kvalitu povrchových a podzemních vod.
8) Při výstavbě nových malých vodních elektráren (dále jen „MVE“) nebo zkapacitnění stávajících MVE zajistit ochranu vodních ekosystémů a hydrologických poměrů v území, zajistit prostupnost vodních toků.
9) Technická opatření (stavby) primárně neumisťovat do zvláště chráněných území (dále jen „ZCHÚ“). Při realizaci konkrétních opatření, projektů či aktivit navrhovaných v rámci ÚEK KVK respektovat ochranu ZCHÚ, lokalit výskytu zvláště chráněných druhů a zároveň obecnou ochranu přírody a krajiny v souladu se zákonem o ochraně přírody a krajiny.
10) Při realizaci nových záměrů vyloučit, případně minimalizovat zásah do biocenter územního systému ekologické stability (dále jen „ÚSES“). Křížení s biokoridory ÚSES řešit tak, aby byla co možná nejméně ovlivněna funkčnost biokoridoru.
11) U nových záměrů minimalizovat vliv na fragmentaci krajiny, vytvářet podmínky pro vyloučení omezení prostupnosti území jak pro člověka, tak živočichy. Nenarušit lokality výskytu zvláště chráněných rostlin a živočichů, především ornitologicky významná území.

12) Vyloučit umístění nových záměrů v územích se zvýšenou hodnotou krajinného rázu, například v 1. zóně CHKO.

13) Stožáry větrných elektráren umisťovat v lokalitách méně pohledově exponovaných, případně umisťovat tak, aby nepůsobily jako konkurenční negativní dominanty dominantám přírodním, krajinným či kulturně historickým.

14) Pro pěstování energetických plodin a biomasy využívat přednostně ladem ležící půdy nebo půdy jiným způsobem obtížně obhospodařovatelné, výběr plodin přizpůsobit charakteru krajiny a stanovištním podmínkám. Zajistit ochranu půd proti větrné a vodní erozi.

15) Při pěstování energetických plodin a biomasy zabránit znehodnocování nebo degradaci půd, zabránit snížení nebo ztrátě úrodnosti půd. Zajistit kontrolu digestátu a separátu ukládaného na zemědělských půdách z důvodu vyloučení kontaminace půd a zhoršení jejich fyzikálních vlastností. Vyloučit riziko šíření nepůvodních druhů a plevelů.

16) Pro dopravu odpadů k energetickému využití přednostně využívat železniční dopravu.

17) Při realizaci záměrů respektovat kulturně historické hodnoty řešeného území a předcházet střetům se zájmy státní památkové péče.

18) Při realizaci koncepce, tj. při přípravě a realizaci jednotlivých záměrů, jež budou naplňovat navrhované priority, cíle a opatření předmětné koncepce, uplatňovat kritéria pro výběr projektů dle kapitoly 11 vyhodnocení SEA.

19) Zajistit a zveřejnit opatření pro sledování a rozbor vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví dle § 10h zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Sledovat vývoj kvality životního prostředí v dotčeném území na základě monitorovacích indikátorů uvedených v kapitole 9 vyhodnocení SEA. V pravidelných intervalech vyhodnocovat vliv implementace koncepce včetně vlivů na životní prostředí se zveřejňováním souhrnné zprávy. V případě zjištění významných negativních vlivů na životní prostředí provádět průběžnou aktualizaci této koncepce a dodržovat další povinnosti vyplývající z výše uvedeného ustanovení.

20) Předkladatel koncepce zveřejní na svých internetových stránkách vypořádání veškerých obdržených vyjádření a připomínek, a to jak k návrhu ÚEK KVK, tak i k jejímu vyhodnocení a zveřejní schválenou koncepci. Dále zpracuje odůvodnění podle ustanovení § 10g odst. 4 věty druhé zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, resp. prohlášení dle § 10g odst. 5 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí a též jej zveřejní.

Toto stanovisko není závazným stanoviskem ani rozhodnutím vydaným ve správním řízení a nelze se proti němu odvolat.

Ministerstvo životního prostředí upozorňuje na povinnost schvalujícího orgánu a předkladatele koncepce postupovat podle § 10g odst. 4 až odst. 6 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

Mgr. Evžen DOLEŽAL v. r.
ředitel odboru
posuzování vlivů na životní prostředí
a integrované prevence